

GIÁ BÁO

ĐỒNG PHÁP

Một năm..... 12500
Sáu tháng..... 6.500
Ba tháng..... 3.500
Bán lẻ mỗi số..... 005

LỤC-TÍNH

TÂN-VĂN

NÉN HÚT THUỐC

Hay là đứng biệt hút thuốc

Mua báo phải trả học trước và gửi ngay cho ông NGUYỄN-VĂN-CỬA, Tổng lý.

Bài đăng bán tại các cơ sở ông LÂM-VĂN-NGỌC, Cầu Lộ.

Lời rao thường mỗi tuần giá rẻ: **E. BOURDET & Co**
9, rue Truchaut - Paris (VIII)

NHỰT-BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và Chúa-nhật

CHỦ-NHÂN: NGUYỄN-VĂN-CỬA *
CHỦ-NHIỆM: LÂM-VĂN-NGỌC
Nha báo ở đường Lucien Mosaard số 13 (gần trường-học Taberd). SAIGON
Chủ đềp báo: LUCIEN SAIGON
Địa chỉ tạp chí: số 293 Saigon

MƯỢN QUYỀN TRUYỆN KIỀU

HẠI MỘT NGƯỜI, CỨU MUÔN NGƯỜI

Xin chịu đường-đốt bàn giải cùng ông Nguyễn-văn-Vinh đời Diên về cái nghĩa trong một câu Kiều

(Tiếp theo)

Như một bài báo trước đã nói, số hôm nay tôi xin hươc vào đề bàn-giải đời diên cùng Nguyễn-văn-Vinh. Tôi không cần tiếng bàn-giải cũng nghe chừng như sống-sượng quá và có khi (t-phi) nên tôi phải nói là « xin chịu đường-đốt » là có cái ý tỏ rằng việc bàn-giải này là một việc đàng-dưng hay là một chuyện, tự nói tôi đặt sự ra vậy.

Cũng không nên quên giới-thiệu ông Nguyễn-văn-Vinh trước ra đây để đồng-bào chúng tôi chưa biết ông được rõ. Ông Nguyễn-văn-Vinh là một nhà học-giả lỗi-lành đã có nhiều năm nghiên cứu về những chuyện cũ của ta, không những vậy ông còn nghiên-cứu mà thôi, đến Nho-học ông cũng được danh văn học. Ngoài ra, trên dân ngôn-luận ông lại là một tay kiến-tưởng rất kỳ cựu, đã thường đem tài văn-học ra mà trước-trở-lập-nghĩa và vẫn được tiếng người khen nức-nở. Hiện ông làm chủ bút tờ đại nhật-báo Trung-Bắc Tân-Văn, và chính quyền Kim-Vân-Kiểm từ số trước mà bàn-giải đời diên này cũng là do của ông đích giãi.

Ấy đại-học ông Nguyễn-văn-Vinh, nhà học-giả lỗi-lành ở chốn gần năm năm-văn-là nhà tôi, tưởng cũng đủ đáng lấy làm phục tài; huống chi trong mấy cái đại-cương đã trưng ra về văn-học của ông, lại còn lo vào thêm được quyền truyện Kiều, di-ghiệp là ông nữa.

Mà thật, bởi có quyền truyện Kiều, di-ghiệp là ông nữa.

Mà thật, bởi có quyền truyện Kiều, di-ghiệp là ông nữa.

Mà thật, bởi có quyền truyện Kiều, di-ghiệp là ông nữa.

đường nào. Nhưng lấy cái hoài-nhĩ như những lời của tiên-sanh đã nói ra đó, tôi có thể đoán được cái tâm ý của tiên-sanh không chịu chịu sự dạy « hai một người » đó là hai Từ-Hải. Phương chi còn nói một câu chốt « Vì lòng định hai thì dầu cứ muốn người cùng không chước được cái (lời hai chúng) thì lại càng rõ ràng cái chỗ quyết không chịu của tiên-sanh lắm.

Thật, tiên-sanh vì không kịp xét mà không chịu vậy đó thôi; cho còn tôi, thì tôi rất quả-quyet mà hiểu rằng lời sự dạy « hai một người » đó là hai Từ-Hải nhất. Chỉ yêu chúng là có, cho đến n orton hai thì hẳn không. Nhưng mà cứ lý lý-luận ra mà nói cho tôi minh, thì Từ-Hải vì sự lý của Tuy-Kiến mà phải chết. Từ-Hải vì Kiều mà thác, tức-nhiên cái hay đó ở Tuy-Kiến.

Thưa Nguyễn-tiên-sanh, muốn cho được rõ cái nghĩa chữ « hai » ấy, tôi xin thử đem đàng-dưng-trong thì tất nhiên còn khò. Bà thân tôi cũng rất điếu-ri, nhưng trái lại, tôi quyết để ở nhà mà chày thuốc. Thành-thực chẳng may nghĩ mà bà thân tôi phải thiệt mạng.

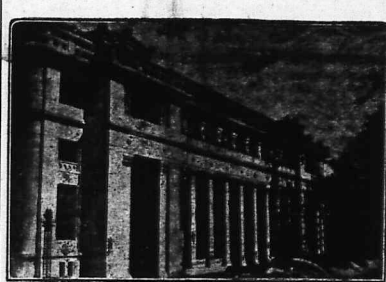
Ấy việc bà thân tôi mà chịu phân chia theo đó, có phải là tôi quyết lòng hay chăng? Không, tôi không lòng quyết hay cho thế nào, song thử hỏi lại: có phải mẹ tôi vì tôi mà phải thiệt mạng hay không? Điều ấy rất rõ-ràng, tôi không thể chối cãi tôi lớn được. Thế thì dầu lòng tôi không quyết hay, thì tôi lại gây cái hại cái quý thì thì-phương chính là tôi (t-phi) như Tuy-Kiến lòng không mong hay không, mà tin nghe kể đó, khuyên chống ra cho thiệt mạng của Từ, thì, nên cũng suy lý ra như việc thì của tôi, thì-phạm sự chính là Văn Kiện-nữ.

Đó là tôi hẳn về chữ « hai ». Còn đến « cứu muôn người » thì nghĩ làm sao? Tôi tưởng là đó là hai một người vì tôi tức-nhiên phải có đó theo luôn « cứu muôn người », đó là một lời thì phải giải cũng hiểu thừa. Song tôi cũng xin giải từ ra đây cho về lý. Cứ như cái nghĩa thì trong truyện đời là ra đó, Tiên-sanh hỏi là người thế nào?

« Triêu-dinh riêng một gờn-thà, « Gồm hai văn võ, rạch đôi sơn-hà. « Đòi cơ giờ quý mưa sa, « Hay thành hạnh đức đó nằm trên cổ Nhai »

« Phong-trần m một lời gorm... »
Thêm nữa là « Chọc trời, khuấy nước, mặt dầu,

Nhà Đông-pháp Ngân-hàng mới

Theo tin đã đăng thì hôm nay 24 November 1930 là ngày « Đông-pháp Ngân-hàng » dọn về nhà mới. Ở tại Quai de Belgique. (Nơi ở tại Quai de Belgique, Pellerin, Lefebvre và Chaigneau).

Nhà « Đông-pháp Ngân-hàng » này, khởi việc công-tác là năm 1927, mà cho đến ngày hoàn-công là hôm nay về năm 1930 thì tính hơn 3 năm rồi. Thiết là từ xưa đến nay, ở xứ này chưa thấy có cái nhà ngân-hàng nào cất lên năm đến thế. Bởi thế sự kiến-tạo này chẳng phải là do một hãng mà làm nổi, phải mượn có mấy hãng liên-trung lực hiệp lại rồi phân việc mà dựng mới xong. Và thế thì nói thì số tiền có tới 3 triệu bạc.

Hai hình trên đây là hình nhà « Đông-pháp Ngân-hàng » mới: Hình trên là về mặt tiền, hình dưới là bên trong.

NGƯỜI GIẢ TÍNH TRÉ

Bà lão 73 tuổi lấy anh chồng 40 tuổi

Vương-phi Ai-Mai-Là là gia-trưởng họ của Lạc-Cách-Lai, mà lại là một người đàn-bà góa giầu như nước Pháp, nay đã quyết ý kết-hôn với một người em của Tây-Ban-Nha tên là Ban-Lô-Dj.

Vương-Phi năm nay 73 tuổi mà Ban-Lô-Dj thì kém bà 33 tuổi.

Xét ra: Ai-Mai-Là nguyên là con gái một ông lái muối, nên khi không có việc gì thì được hưởng một phần gia-sản rất to. Đến năm 1875 thì kết-hôn với vua Lạc-Cách-Lai, đến năm 1917 thì góa chồng.

Từ bấy đến nay, ở vậy nuôi con, không có tiếng tăm gì cả. Nay dân đã bạc rành đi long, con đi long, cháu đi nhừ, mà bỗng tưởng sự lý công thì thật là sự lý. Khi Ai-Mai-Là đã quyết định lý chồng, có người-ngon rằng: Cái sự lý công này là Ban-Lô-Dj kết-hôn đây, tức là một cách biểu-hiện cái tình bè-ban là tình anh em mà là bè-ban là bè-ban hay học-rang-mà sao, có tiếng là không học-trung giao-đi, mà quen biết Ban-Lô-Dj thì khi Ban con mang-siêu, cho không phải đến nay mới giúp nhau.

Việc này, to-án vẫn cho phép Ai-Mai-Là cùng Ban-Lô-Dj đi do kết-hôn; song một người cháu bà Lạc-Trai-Khắc thì thấy một họ Lạc-Cách-Lai đứng lên ngăn trở, việc lý rằng: « Ai-Mai-Là là người của họ Lạc-Cách-Lai, và tuổi già già rồi, thì không có quyền tự-quyết việc này ».

‘ ‘ Ừ vậy, song to-án lấy lý Lạc-Trai-Khắc mới anh cháu chống thì không có quyền can thiệp việc này, kết-hôn của Vương-Phi, nên tôi kháng-áo của Bộ-cảnh không hiệu lực. To-án lại cho xét về vấn-đề trách nhiệm, nghĩa là khi xem xét Ai-Mai-Là có bình diện đại hay là lớn hay không? Nhưng xét kỹ thì Ai-Mai-Là vẫn khỏe mạnh tinh thần, không có bệnh tật gì, nên cũng không lý do gì mà ngăn trở sự hôn nhân của Ai-Mai-Là được. Hơn vậy, thấy kiến riêng họ Lạc cách Lai còn đang viên lý « Ai-Mai-Là đã già rồi, con tôi già rồi, con tôi đến danh dự của gia-tộc, về số tuổi đời kỹ cách nhau xa quá cũng không hiệp với đạo hôn nhân » để cản trở việc đó, chỉ biết có hiệu quả gì không.

Về phần Ban-Lô-Dj thì cái tài « gò » gái của chàng đã làm tôi động cả xẻ-bôi Lạc-Lê làm tôi là lần thứ hai. Năm trước chàng đã ở được một người đàn-bà hôn rồi gửi ở nước Mỹ là bà Kiêu-Lê, chỉ vì một để tất sản giá trị chồng, song đến nay chàng cũng chưa làm phép cưới. Nay Kiêu-Lê được tin cho một người con thì anh em rằng: « Tôi quen quen bà Ai-Mai-Là đã lâu, tôi quen quen con bà và cháu bà Nhai. Tuy bà hay lý tranh chống tôi, nhưng tôi cũng chực chờ cái nhân duyên của bà được mới nữa ».

Nói cho đúng ra thì các cụ đầu tiên nên danh từ ban gái cả, mục đích chỉ chực khoei xu, cho chẳng tính nghĩa gì cả. Thế mà các bà già vô phúc cứ mê hoặc mê mê. Hồ thật giả mà đại!

Vì ghét đàn-bà, một người Mỹ dựng nên một thư-viện mà ở đó không được có “bóng hồng vào ra”

Trang-vư Zink thành khi hiền lành và vui về. Nhất sanh ông chỉ có một mối ác tâm: ghét đàn-bà.

Ông rời, trong cái phút sa cuồng, ông tự giết cái đầu mà vẫn còn rành ngâm cái giọng đờ đờ.

63 năm trời, lên lộn trong đống sách triết học, sử học, mà trong cái giờ giải đần, ông đem ra chán họ, đến nỗi định dùng cái giá trị của ông, để bắt đàng-một thư-viện mà ở đó không bao giờ nghe thấy cái tiếng gõ sen bên những giá các bà các cô, và ở ngoài cửa sổ đồng một cái biển có chữ: « Phụ nữ miễn tiến ».

Trong cái chớch tay kỳ quái mà ra trước mặt gia quyến ông Trang-vư Zink giao cho một nhà ngân-hàng từ 1 đến 2 triệu, tính rằng số tiền dự trong 6 năm sẽ thành ra gần 80 triệu. Khi ấy là đến cái thời kỳ dựp theo tiền không đàng-bà, ở đó, Trang-vư cái tên kỳ quái của ông.

Sách của các bà các cô không bao giờ được chiêm một chữ ở các ngân-thư-viện. Trong các báo chí, mà nào mà tác-giả là « phụ-nữ » thì phải còi đi. Đến ngày sự tranh hoàng, cái gì ông Trang-vư đàn-bà là không được đàng đến.

Trang-vư Zink chỉ có do cen gì nổi tiếng 125 t. Mà bà một-trường của ông mỗi năm được 1.200 t. để chi dùng trong nhà.

Bà-bà phải chống là giống đàng vậy?

Bà xử tử tên Khách-trả Lâm-Văn diit Thao rồi

Hồi sớm mai ngày 24 Cheloa trước tờ Tân-Tung đã đem tên Khách-trả Thao mà chém đầu rồi.

Tên Thao này, 40-45 tuổi của nhỏ không? Ấy là tên khách-trả làm thợ-mực, tên người hiệp công tên Lâm-Thành cũng làm thợ-mực mà giỏi giang Phạm-Linh trong Chocqua đương đương 1894 t.

Thao thì bị bắt đi, còn tên Thanh thì phải ăn 25 năm tù oan.

Chạy bộ

Thưa như lời bôn-bôn đó nói hôm nay, cuộc đua chạy bộ này lớn hơn trước này chưa từng có. Tỉnh ra có trên 4 trăm người đi đua.

Hạng số 1 hết kỳ ai được... 167 người
Hạng số 2 đ ết riêng cho một anh em của ban... 43 người
Hạng số 3 đ ết riêng cho họ-trư họ-trư 45 tuổi 110 người
Hạng số 4 đ ết riêng cho họ-trư họ-trư 15 tuổi... 84 người
Cộng là... 404 người

Tôi nghĩ 25 November 1930 thì khóa số không đàng đàng tên, chắc số người dự cuộc đua tới 500 người.

Xin nhắc lại mấy anh em dự cuộc đua, như tôi ngày 25 November thì phải số (dossard) xin lại nhà buôn Nguyễn-văn-Trần mà lãnh số.

Hình (C-N) là Con Ngựa em mượn liêng hát bóng đem máy đến chụp trong lúc phút chạy, lúc góc đường và lúc về mặt an toàn, đừng sao chụp ảnh cho bà con có bức xem.

Lá cờ bí-mật

ở trường anh. Nên lưu ý xem.

feuilleton n° 280

TIỂU NGHĨA TIỂU THUYẾT

TIỂU NGHĨA

HỘI THỜ MỘT TRĂM MƯƠI SAU

Chân-Vân-Chân-Độc-Ái-Ách, Hào-Hiệp-Hào-Vân-Ách và C3-an-ang.

Cam-má-má nói: «Thật tội thay... Chứ rằm đó, hôm nay mới về...»

làm sao mà không ai chịu nổi.

Tri-Hòa nói: «Thật tội thay của...»

Cam-má-má nói: «Tôi có ý muốn...»

Tri-Hòa nói: «Người mà chỉ thấy...»

Cam-má-má nói: «Vày mà cái con...»

hạnh, thì con gái của chi 60-phải làm

Cam-má-má nói: «Nếu vậy thì tôi...»

Tri-Hòa nói: «Ấy cũng là việc...»

Cam-má-má nói: «Tôi có ý muốn...»

Cam-má-má nói: «Vày mà cái con...»

lời nói thái quá qua giới thiệu này

Tri-Hòa nói: «Thật tội thay của...»

Cam-má-má nói: «Tôi có ý muốn...»

Tri-Hòa nói: «Người mà chỉ thấy...»

Cam-má-má nói: «Vày mà cái con...»

Khi Đình-nhi gia nghe Cam-má-má

Tri-Hòa nói: «Thật tội thay của...»

Cam-má-má nói: «Tôi có ý muốn...»

Tri-Hòa nói: «Người mà chỉ thấy...»

Cam-má-má nói: «Vày mà cái con...»

«Kia là kẻ...»

Tri-Hòa nói: «Thật tội thay của...»

Cam-má-má nói: «Tôi có ý muốn...»

Tri-Hòa nói: «Người mà chỉ thấy...»

Cam-má-má nói: «Vày mà cái con...»

Ecole pratique de Commerce de Commerce (Trường thương-mại thiết-hành) 7, Rue René Héraud - Saigon Tanjinh

LỜI RAO Nhà dệt . P. LÊ-PHAT-VINH, ở tại Chư-kho đường số 50. - (SAIGON)

HÀNG CỎI CHÚNG! LIỆC-VỊ ĐẠI-LÝ ĐƯỢC-PHÒNG NHỊ-NGUỒN-ĐƯỜNG

CÁCH TRỊ BỆNH ĐAU CAN, TÌ, PHẪ PHỦ BẢNG THUỐC BỘT POUDES DE COCK

Làm mới cho bệnh Người mà da dầy... Ru'ou Pippermint

Liệt-vị Đại-ly dược-phòng «PHI-HAI-ĐƯỜNG» hay là NHỊ-NGUỒN-ĐƯỜNG

Elixir tonique ANTIGLAIREUX du D' GUILLÉ

NƯỚC MẮM HỒN PH-QUỐC THƯƠNG HẠNG

RU'OU PIPPERMINT ĐỒI CỎI ĐƯỢC HIỆU GET!

IMPRIMERIE DU LỤC-TÍNH TÂN VĂN

Tirage 3.000 exemplaires Le Gérant: LAM-VÂN-NGO

